

chinalen weg verkregen — als nummers uit een veelvuldigheid, die eerst tot een eindcijfer komt als het fabricage-apparaat is afgesleten — en het product uit de hand gevormd, dat — zooals het voor een ieder ook al weer begrijpelijk zal wezen — altijd te onderkennen moet zijn uit een veelheid van gelijksoortigheden, zoodat ieder exemplaar een unicum kan heeten.

Bij Lebeau's werk is deze benaming zeker wel te bezigen. Want het is juist zijn kenmerkende eigenschap, iets wat hij onderneemt telkens weer anders of opnieuw te beproeven, tot technische vervolmaking, zonder voorop gestelden artistieke toeleg, maar waardoor het product toch in verhoogde mate zal worden tot een aangenaamheid voor het oog. In alle takken van kunstnijverheid waarin hij werkzaam was en technisch experimenteerde, toont hij zich allereerst de gepassioneerde voor den reëlen arbeid — voor de daadwerkelijke verrichting. Hij is het type van den handwerkman-kunstenaar en juist om deze hoedanigheid is, wat hij doet, zoo aantrekkelijk, maar tevens in wezen ook betrouwbaar.

Het voorzetsel „kunst” aan pottenbakker, glasblazer etc. klinkt altijd wat bedenkelijk, ietwat pretentius . . . als: kunstfotograaf. Alle ervaren arbeid onderstelt een mate van kunnen en daar kunnen (of wel een vruchtbare manier van werken) niet kan zijn zonder kénnen, is ze niet alleen eerbiedwaardig en onontbeerlijk in het leven, maar ook een kardinale beschavingsfactor. Handenwerk, met l u s t g e d a a n, is altijd voor een deel ook geestelijke (en bijgevolg vooruitstrevende) activiteit. Het onderscheid, dat er wel gemaakt wordt voor een indeeling van sociale categorieën tusschen hand- en hoofdarbeiders, is dan ook wel wat absurd. Alsof het handbedrijf 't zou kunnen stellen zonder deelneming van het intellect, het verstandelijk beleid en zelfs van den smaak, of den schoonheidszin. 't Kan wel eens omgekeerd zijn! Het uitoefenen van het nederigste ambacht bijv. stratenmaken of schoenlappen, is altijd nog veel belangwekkender om gade te slaan dan het verrichten van menigen zoogen. hoofdarbeid, als van een kantoorschrijver of een winkelbediende.

Bij deze nieuwe collectie is het verrassend te zien wat de (kunst)nijvere Lebeau met hoofd en hand, na al het vorige uit het glas weer g e w r o c h t heeft. Het zijn nu meest kloeke stukken en van een opmerkelijke massiviteit — bijna zoo zwaar als metaal. Ik zie niet in, dat dit tegenstrijdig is te achten aan het wezen der glasmaterie, te minder waar over 't algemeen deze stukken een monumentaal voorkomen hebben.

En zeker is een dergelijk exces gezonder, en dienstiger als gebruiksvoorwerp, dan de technische krachtproeven en esthetische vormraffinementen van glasblazerskunst, die hij vroeger wel eens te aanschouwen gaf.

Het glas is een doorzichtige stof, gestolten vloeibaarheid — als bevroren water- en, evenals het ijs, kan het kristalhelder, maar ook troebel of mat zijn, gecraqueleerd, dooraderd of doervlokt. Het wordt tot zijn verschillende